

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1905. Första Kammaren. N:o 26.

Måndagen den 27 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Herr statsrådet *Virgin* aflämnade Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upplåtande till arméförvaltningen af förra posthuset vid Rödbodtorget samt försäljning af fastigheten n:o 1 i kvarteret Memnon i Stockholm.

Justerades protokollet för den 18 i denna månad.

Anmälades och bordlades statsutskottets utlåtanden och memorial:

n:o 42, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af Gottlands artillerikårs, inom Visby stad belägna kaserntomt med därå befintliga byggnader;

n:o 43, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af tomtplatser å kronoparken Bjurfors i Kopparbergs län;

n:o 44, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af byggnadstomter vid Lakaträsks järnvägsstation å Djupsjö kronopark i Norrbottens län;

n:o 45, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till Örebro stad af mark för utvidgning af högre allmänna läroverkets i Örebro gårdstomt;

n:o 46, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående disposition af Västernorrlands regementes förra mötesplats Sänga mo;

n:o 47, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående eftergift å arrendeaifgifterna för arrendeåret 1904—1905 för två utarrenderade kronoegendomar i Stockholms län;

n:o 48, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående öfverlåtelse af kronans rätt till lägenheten Södra Fördärfvet n:is 86 och 87 å Filipstads stads område;

n:o 49, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af byggnadstomter å kronopark vid Nattavara järnvägsstation i Norrbottens län;

n:o 50, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af lägenheter och tomtplatser å förra profossbostället $\frac{3}{4}$ mantal Fjälkinge n:is 5, 30 och 35 i Kristianstads län;

n:o 51, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af viss del af $\frac{1}{4}$ mantal Knipe eller Mörlanda med Hofsbro kvarn i Älfsborgs län;

n:o 52, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af lägenheter å förra trumpetarbostället $\frac{1}{3}$ mantal Söndraby n:o 2 i Vedby socken af Kristianstads län;

n:o 53, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af viss del af förra militiebostället Gislöf n:is 22 och 30 i Malmöhus län;

n:o 54, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående afsöndring af mark från Borgholms kungsladugård i Kalmar län;

n:o 55, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition, angående försäljning af mark från kronohemmanen Vallen n:is 1 och 2 i Västernorrlands län;

n:o 56, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition, angående upplåtelse af en tomtplats å Strömsholms kungsladugård n:o 1 i Västmanlands län;

n:o 57, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition, angående försäljning till Örebro stad af de landssekreteraren, landskamreraren och landtränmästaren i Örebro län förr anslagna löningsjordar, belägna å den s. k. Boskärsängen inom Örebro stads område;

n:o 58, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition, angående försäljning af en till förra regementsskrifvarbostället $\frac{3}{4}$ mantal Vida n:o 1 i Södermanlands län hörande, obebyggd utåga;

n:o 59, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition, angående försäljning af den under Kungsörs norra kungsladugård dagsverkskyldiga lägenheten Charlottenborg i Västmanlands län;

n:o 60, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatens nionde hufvudtitel; och

n:o 61, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatens fjärde hufvudtitel;

äfvensom lagutskottets utlåtanden:

n:o 42, i anledning af väckt motion angående rätten att idka realisation och gårdfarihandel;

n:o 43, i anledning af väckt motion rörande revision af förordningen angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län; och

n:o 44, i anledning af väckt motion om tillägg till 5 § i förordningen angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län den 24 juli 1903.

Föredrogs och hänvisades till Riksdagens särskilda utskott n:o 2 den af herr *Wieselgren* den 24 innevarande månad väckta och då bordlagda motion, n:o 42, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning af brännvin.

Föredrogs och hänvisades till Riksdagens särskilda utskott n:o 1 den af herr *Hägglund* den 24 i denna månad afgifna och samma dag bordlagda motion, n:o 43, med förslag till ändrad lydelse af 65 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.

Föredrogs, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran konstitutionsutskottets den 24 innevarande mars bordlagda utlåtande n:o 5.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den under sammanträdet aflämnade kungl. propositionen.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 25, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande af kronojord för framdragande af vissa elektriska ledningar;

n:o 26, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af kronans andel i det till roten n:o 80 Skytt vid Västerbottens regemente hörande soldattorpet;

n:o 27, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter änkan Brita Maria Esaidotter Barba från Vitsaniemi;

n:o 28, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter förre soldaten Anders Takts vid Solbacken änka Charlotta Andersdotter;

n:o 29, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lotten litt. f af den s. k. Hospitalsgården i Lunds landsförsamling af Malmöhus län;

n:o 30, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af två till förra häradshöfdingbostället Lundby n:is 6, 8 och 13 i Skaraborgs län hörande utskiften;

n:o 31, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en till indragna militiebostället Husby n:is 2 och 3 i Stockholms län hörande lägenhet;

n:o 32, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af sex kronan tillhöriga holmar utanför Fjällbacka i Qville socken af Göteborgs och Bohus län;

n:o 33, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af förra hofstallängarna Gorsingeholm n:is 1 och 2 samt Stubbängen n:o 1 i Södermanlands län;

n:o 34, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående underhållet för framtiden af den s. k. Långebron öfver Helgeån vid Kristianstad i Kristianstads län;

n:o 35, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af ett till förra kronofogdebostället Höja n:o 8 i Kristianstads län hörande utskifte;

n:o 36, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af den kronan tillkommande jordägareandel i grufva; samt

n:o 37, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af rätt till bearbetande af marmorfyndigheter å kronojord.

Upplästes och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 45, i anledning af justitieombudsmannens framställning angående förändrad lagstiftning rörande verkställighet af icke laga kraft ägande utslag i brottmål;

n:o 46, i anledning af väckt motion angående ambulatorisk handel med tobak å gator och allmänna platser;

n:o 47, i anledning af väckt motion om ändring af 12 § i lagen om skydd för varumärken;

n:o 48, i anledning af väckt motion om ändring af 3 § i lagen angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903 m. m.; samt

n:o 49, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 5 § i lagen om straffregister den 17 oktober 1900.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag

dels till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 39, angående val af två fullmäktige i riksbanken och af tre suppleanter för Riksdagens samtliga fullmäktige i nämnda verk; samt

n:o 40, angående val af tre fullmäktige i riksgäldskontoret jämte tre suppleanter för samtliga fullmäktige i nämnda verk;

dels ock till Riksdagens förordnanden:

n:o 41, för två fullmäktige i riksbanken;

n:o 42, för tre suppleanter för Riksdagens fullmäktige i riksbanken;

n:o 43, för tre fullmäktige i riksgäldskontoret; samt

n:o 44, för tre suppleanter för fullmäktige i riksgäldskontoret.

Upplästes en inkommen skrivelse, som med däri åberopadt läkareintyg lydde sålunda:

Till Riksdagens Första Kammare. Med åberopande af när-lagda läkarebetyg får jag vördsamt anhålla att varda frikallad från det uppdrag kammaren den 22 dennes behagat meddela mig att vara sådan särskild deputerad, som omförmåles i § 54 regeringsformen, § 50 riksdagsordningen.

Stockholm den 27 mars 1905.

L. Åkerhielm.

Att presidenten friherre *L. Åkerhielm*, som sedan den 17 dennes är sängliggande i influenza, under den närmaste tiden ej får lemna sina rum och en tid framåt bör afhålla sig från allt arbete, intygar,

Stockholm den 27 mars 1905,

Frith. Odenius.

Leg. läkare.

På gjord proposition beslöt kammaren befria friherre Åkerhielm från uppdraget att vara deputerad enligt § 50 riksdagsordningen.

Herr vice talmannen erhöi på begäran ordet och yttrade: Jag tillåter mig hemställa, att kammaren behagade besluta att vid morgondagens plenum företaga det val, som måste äga rum med anledning af friherre Åkerhielms nu anmälda sjukdom och gjorda afsägelse.

Denna hemställan bifölls.

Justerades sex protokollsutdrag för denna dag.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de under dagen första gången bordlagda ärendena skulle sättas främst bland betänkandena på föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 3 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Tisdagen den 28 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Herr statsrådet *von Friesen* aflämnade Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående flyttning af lifrustkammarens samlingar m. m.

Justerades protokollet för den 21 i denna månad.

Upplästes följande ingifna läkareintyg:

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare kronolänsmannen *Erik Hägglund* af sjukdom är förhindrad att infinna sig i Riksdagen under en tid af minst 2 veckor, varder härmed på heder och samvete intygadt.

Vifstavarf den 26 mars 1905.

Edvard Odén,
extra provinsialläkare.

Sedan friherre Åkerhielm, hvilken den 22 innevarande månad blifvit utsedd till deputerad enligt § 50 riksdagsordningen, afsagt sig detta uppdrag, företog Riksdagens Första Kammare val af en deputerad efter honom och utsågs därtill herr Trygger med 74 röster.

På framställning af herr talmannen beslöt kammaren att till Konungen aflåta underdänig skrivelse med anmälan om det förrättade valet; hvarefter ett i sådant afseende uppsatt förslag till underdänig skrivelse upplästes och godkändes.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran statsutskottets under gårdagen bordlagda utlåtanden n:is 42—59.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande statsutskottets nästlidne dag bordlagda memorial n:o 60, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatens nionde hufvudtitel.

Punkten 1.

Den föreslagna voteringspropositionen godkändes.

Punkten 2.

Sedan Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under punkten 8 af nionde hufvudtiteln föreslagit, bland annat, att Riksdagen måtte medgifva, att det kronojägare tillkommande ålderstillägg å 100 kronor måtte från och med år 1906 ingå i kronojägarnes aflöning såsom lön i stället för såsom tjänstgöringspenningar, hade utskottet i punkten 7:o mom. b) af sitt utlåtande n:o 10, angående regleringen af utgifterna under ifrågavarande hufvudtitel, hemställt, att Riksdagen måtte medgifva, att det kronojägare tillkommande ålderstillägg å 100 kronor måtte från och med år 1906 ingå i kronojägarnes aflöning såsom lön i stället för såsom tjänstgöringspenningar;

dock med villkor att, intill dess ny allmän författning angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension trädt i kraft, skulle å kronojägarnes aflöningsförmåner afgå och åt statsverket besparas ett belopp af 15 kronor.

Hvad utskottet sålunda föreslagit hade af Första Kammaren bifallits, hvaremot Andra Kammaren bifallit Kungl. Maj:ts framställning oförändrad.

Då dessa beslut syntes kunna sammanjämkas, hade utskottet i sådant syfte hemställt, att kamrarne, hvar och en med frånträdande af sitt i ärendet förut fattade beslut, måtte medgifva,

»att det kronojägare tillkommande ålderstillägg å 100 kronor må från och med år 1906 ingå i kronojägarnes aflöning såsom lön i stället för såsom tjänstgöringspenningar;

dock med villkor att, intill dess ny allmän författning angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension trädt i kraft, skall å aflöningsförmånerna för kronojägarne — hvad beträffar dem, som hädanefters antagas, ovillkorligen och beträffande redan anställda, därest de före 1906 års ingång förklarar sig villiga att

*Samman-
jämningsför-
slag angående
kronojägar-
ålderstillägg.*

Samman-
jämningsför-
slag angående
kronojägar-
ålderstillägg.

(Forts.)

ingå på ifrågavarande lönerereglering -- afgå och åt statverket besparas ett belopp af 15 kronor.»

Grefve Wachtmeister, Fredrik: Jag kan icke neka till, att då jag genomläste detta förslag till sammanjämkning, gjorde jag den reflexionen, att det var en ganska dålig sammanjämkning. Jag vill icke ingå på spörsmålet, hvilken af kammarne här kan hafva vunnit, men det vill jag säga, att de, som förlora, i stort sedt, det blir nog kronojägarne. Här säges, att för att kronojägarne skulle få den fördelen, att ålderstillägget å 100 kronor beräknades såsom lön och icke såsom tjänstgöringspenningar, skulle de, som anställdes efter detta år, ovillkorligen få ingå på ett löneafdrag af 15 kronor; men om därtill lägges, att de, som nu äro anställda, skulle sättas i valet att antingen icke få sina pensioner, såsom nyss antyddes, ökade med 100 kronor eller ock för framtiden afstå från 100 kronor hvarje år, så tror jag det varit för kronojägarne fördelaktigare, om denna sak gått till gemensam votering, och med stöd af denna min åsikt ber jag, herr grefve och talman, att få yrka afslag på detta sammanjämningsförslag.

Herr Wijk: Såsom herrarne behagade erinra sig, beslöt Första Kammaren, att kronojägarne skulle betala 15 kronor om året, ifall de ville komma i åtnjutande af den fördelen, att ålderstillägget räknades såsom lön i stället för såsom tjänstgöringspenningar, och att det skulle bero på dem själfva, om de ville hafva denna fördel. Andra Kammaren godkände Kungl. Maj:ts förslag, enligt hvilket de icke skulle betala dessa 15 kronor.

Nu har man sammanjämkat de olika besluten därhän, att de, som hädanefter blifva anställda såsom kronojägare, skola betala 15 kronor, men för de öfriga kommer det att bero på dem själfva. Jag kan således icke finna annat, än att sammanjämkningen är till fördel för Första Kammaren; så icke är det något skäl för Första Kammaren att afböja det. Jag yrkar således bifall till utskottets förslag.

Efter det öfverläggningen förklarats härmed slutad, yttrade herr talmannen, att i afseende på föreliggande punkt yrkats, dels att hvad utskottet hemställt skulle bifallas, dels ock att kammaren, med afslag å utskottets hemställan, skulle vidhålla sitt i ämnet förut fattade beslut.

Sedermera gjorde herr talmannen propositioner jämlikt dessa yrkanden och förklarade sig finna propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller hvad statsutskottets hemställt i punkten 2 af sitt memorial n:o 60, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår kammaren utskottets hemställan och vidhåller sitt i ämnet förut fattade beslut.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—47;

Nej—32.

Punkterna 3 och 4.

De föreslagna voteringspropositionerna godkändes.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande statsutskottets sistlidne dag bordlagda memorial n:o 61, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatens fjärde hufvudtitel.

Punkten 1.

Den föreslagna voteringspropositionen godkändes.

Punkten 2.

Lades till handlingarna.

Punkterna 3 och 4.

De föreslagna voteringspropositionerna godkändes.

Föredrogs, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran lagutskottets under gårdagen bordlagda utlåtanden n:is 42—44.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den under sammanträdet aflämnade kungl. propositionen.

Herr *Swartz* afgaf en motion, n:o 44, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om förslag till förordning angående försäljning af brännvin.

Denna motion blef på begäran bordlagd.

Justerades tre protokollsutdrag för denna dag.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de två gånger bordlagda ärendena skulle sättas sist å föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Herr *Trygger* erhöll på begäran ordet och yttrade: Jag anhåller, att på föredragningslistan till morgondagens plenum måtte uppföras konstitutionsutskottets utlåtande n:o 5 och lagutskottets utlåtanden n:is 36 till och med 41 framför lagutskottets utlåtanden n:is 42 till och med 44.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Kammaren åtskildes kl. 3,21 e. m.

In fidem

A. v. Krusensljerna.
